

Maahanmuuttajien terveyspalveluista

Elli Heikkilä

Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) järjesti ”Tietoa terveyspalveluista” -tilaisuuden Helsingissä 27.2.2006 yhteistyössä alalla toimivien organisaatioiden kanssa. Kyseisen ”Equality in Health” -hankkeen koordinaattori Jaana Kuivalainen, IOM, toi esitelmässään esiin yhdenvertaisuuslain, joka on astunut voimaan Suomessa 1.2.2004. Lain tarkoitus on edistää yhdenvertaisuutta ja toisaalta tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneiden mahdollisuuksia puuttua kohteluunsa. Lakia sovelletaan eri tilanteisiin ja kyseeseen tulevat luonnollisesti myös sosiaali- ja terveyspalvelut.

Käynnissä olevaa ”Equality in Health” -hanketta rahoittaa Euroopan Unioni. Hankkeessa ovat mukana Suomi, Italia ja Kreikka ja siinä identifioidaan sitä, ilmeneekö mainituissa yhteiskunnissa epätasa-arvoa ja syrjintää maahanmuuttajia kohtaan terveyspalvelujen piirissä. Projekti haluaa nostaa tietoisuuteen ne ongelmat, joita maahanmuuttajat ja vähemmistöt kokevat terveyspalveluja käyttäessään.

Monikulttuurisuuden asiantuntija Mohamed Moallin, Väestöliiton Kotipuu, puhui haasteis-

ta, joita maahanmuuttajaperheet kohtaavat maassamme. Suomeen tulon alussa on alkuinnostusvaihe, jolloin halutaan aloittaa uusi elämä. Tällöin on kiinnostusta uutta ympäristöä ja ihmisiä kohtaan. Turhautumista voi ilmetä, jos omassa maassa on sattunut epämiellyttäviä kokemuksia ja muistot painavat. Myös epävarmuus uudessa maassa voi luoda turvattomuutta ja ajatuksia painaa huoli siitä, miten meille täällä käy. Hyväksymisvaiheessa yksilö hyväksyy tapahtuneen elämänmuutoksen. Tilannetta helpottaa esim. asunnon saaminen ja maan kielen oppiminen.

Sopeutumisvaiheessa yksilö tuntee olonsa jo mukavaksi paikallisten asukkaiden keskuudessa. Omaa kulttuuria ei hylätä, vaan sen lisäksi opitaan uutta kulttuuria. Kotiinpaluu saattaa tulla mahdolliseksi myöhemmin, mutta sopeutuminen takaisin kotimaahan voi joskus olla hankalaa, sillä yksilö on voinut muuttua identiteetiltään toisessa maassa asuessaan. Häntä vetävät sekä kotimaa että jo tutuksi tullut ympäristö toisessa maassa. Mohamed Moallin kertoi, että Väestöliiton Kotipuu tarjoaa psykososiaalista tukea perheille. Käy-

tettävissä ovat mm. keskusteluryhmät ja lisäksi annetaan neuvoa ja tukea puhelimitse ja sähköpostin välityksellä. Myös sosiaali-, terveys- ja opetusalan ammattihenkilöille on tarjolla konsultaatiota.

Suunnittelija Batulo Essak kertoi AIDS-tukikeskuksen tuesta ja palveluista maahanmuuttajille. Suomessa tuli vuonna 2005 ilmi kaikkiaan 138 uutta HIV-infektio tapaus. Tartunnan saaneista oli ulkomaalaisia 63 henkeä eli 46 %. Tartunnoissa on miesenemmys; miesten osuus oli 70 % kaikista vuonna 2005 tartunnan saaneista. Eniten tartunnan saaneita asuu Helsingin sairaanhoitopiirin alueella.

Yksilökohtaisissa palveluissa ovat kyseessä mm. testaus, kriisi- ja tukikeskustelut, konsultaatioapu ja sosiaaliohjaus. Ryhmäkohtaisia palveluita ovat mm. vertaistukiryhmä, sopeutumisvalmennuskurssit sekä pari- ja seksuaaliterapia. Ennaltaehkäisevässä työssä tukikeskus on tuottanut materiaalia eri kielillä, esimerkiksi englanniksi, venäjäksi ja somalin kielellä.